

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 23-05-2384 ס' ואח' נ' ס' ואח'

בפני כבוד השופט חננאל שרעבי

מבקשים

1. א. ס

2. א. ס

ע"י ב"כ עוה"ד ג'יריס עזת פרח

נגד

משיבים

1. ג. ס

ע"י ב"כ עוה"ד א. פ בנימין

2. ג' בע"מ

פסק דין

1. לפניי בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה בקריות (כב' השופטת מאיה לוי), מיום 27.3.2023 בתיק תמ"ש 32752-11-20 (להלן: "ההחלטה קמא" ו – "התיק קמא" בהתאמה), במסגרתה חויבו המבקשים בהפקדת ערובה בסך 30,000 ש"ח "להבטחת הוצאות חקירתו של המומחה (מומחה בית המשפט שמונה בתיק קמא – ח"ש) ומימון הוצאות המשפט של התובע".

רקע בזעיר אנפין

2. המבקשים ומשיב 1 (להלן: "המשיב") הם אחים (להלן גם: "הצדדים"). משיב 2 היא חברה העוסקת בביצוע עבודות קונסטרוקציה ובניה, הרשומה על שם המשיב (להלן: "החברה"), והיא אינה חברה פעילה, נכון למועד הגשת בקשת רשות הערעור. 3. לטענת המשיב, החברה הוקמה ונוהלה ע"י אביהם המנוח של הצדדים, ונרשמה על שם המשיב מאחר שהאב המנוח היה מוגבל באמצעים. המבקשים טוענים מנגד, כי החברה הוקמה ע"י המשיב, בבעלותו והוא זה שניהל ושלט בה. 4. המשיב גם טען כי עד מועד פטירת האב המנוח בשנת 2016, הוא ייצג את המנוח בתביעה כנגד שני מזמינים שלא שילמו תמורת עבודה שביצעה עבורם החברה. אי תשלום התמורה ע"י המזמינים הוביל לקשיים כלכליים לחברה.

17

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 23-05-2384 ס' ואח' נ' ס' ואח'

- 1 5. לטענת המשיב, לאחר תאונה שעבר המנוח ובעקבותיה נפטר, החלו הצדדים לטפל בחובות
2 החברה, וסוכם ביניהם כי מהכספים שיתקבלו מהתביעה שהוגשה ישלמו תחילה לנושי
3 החברה, והסכום שיוותר יתחלק באופן שווה בין שלושתם.
- 4 6. המשיב טען לתשלום חובות החברה מכיסו ולחוב החברה כלפיו, בגין שכ"ט עבור טיפול
5 בתביעות בסך כולל של כ- 420,600 ₪.
- 6 7. בתביעה מול המזמינים נחתם הסכם פשרה בסך 1,835,200 ₪, ולנושי החברה הועבר סכום
7 של 1,268,800 ₪.
- 8 המחלוקת בין הצדדים קיימת לגבי יתרת הסכום, בסך של 566,400 ₪.
- 9 8. לטענת המבקשים, הם עזרו למשיב בכיסוי חובות אליהם נקלעה החברה, שהינה כאמור
10 לטענתם בבעלותו, ועל כן סוכם ביניהם כי התמורה שתתקבל מהתביעה תשמש לכיסוי
11 חובות נושי החברה, ולתשלום בגין כספים ששילמו מכיסם הפרטי. רק ככל שתיוותר יתרה
12 היא תועבר לידי המשיב.
- 13 לטענת המבקשים, הסך של 566,400 ₪ היה נמוך מהסכום המגיע להם, מאחר שנדרשו
14 לבצע ניכיון שיקים וקיבלו בפועל החזר חלקי של 450,000 ₪.
- 15 9. הצדדים פירטו בכתבי טענותיהם בתיק קמא את הסכומים אשר לטענתם שולמו ע"י כל
16 אחד מהם בגין חובות החברה.
- 17 10. בהחלטה מיום 30.9.2021, מינה בית משפט קמא רואה חשבון מומחה (להלן: "המומחה")
18 לביצוע ביקורת חקירתית, "על מנת לקבל תמונה כלכלית ברורה באשר להתנהלות
19 הפיננסית של החברה וכן ההתנהלות הכלכלית בהקשר של החברה ובין האחים אחרי
20 מות האב".
- 21 כן נקבע כי הצדדים יישאו בשכר טרחת המומחה בחלקים שווים.
- 22 11. המומחה הכין והגיש את חוות דעתו בתיק קמא, וכן ענה על שאלות ההבהרה שנשאל על
23 חוות הדעת. לטענת המבקשים, הם שילמו למומחה סך של 17,550 ₪ בגין חלקם בשכר
24 טרחת המומחה עבור הכנת חוות הדעת וכן מענה לשאלות ההבהרה.
- 25 12. ביום 27.3.2023, התקיים דיון בתיק קמא. עיון בפרוטוקול הדיון מלמד, כי ב"כ המשיב
26 העלה הצעה לסיום ההליכים בתיק קמא, אולם הצעתו נדחתה על ידי המבקשים כאן, ולא
27 ניתנה כל הצעה אחרת מצדם, לאחר שבית משפט קמא שאל אותם לכך. המבקשים ביקשו
28 לחקור את המומחה על חוות דעתו ועל תשובותיו לשאלות ההבהרה.
- 29
- 30

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 23-05-2384 ס' ואח' נ' ס' ואח'

13. בסיום הדיון ניתנה החלטת בית המשפט, כדלקמן:

2 " ...

3 8. לאחר שעיינתי בכל החומר שבתיק ובחוות הדעת מטעמו של המומחה
4 הממונה ומשלא התקבלה הצעתו של ב"כ התובע (המשיב כאן, ח"ש) לסיום
5 הליכים בתיק כבר כעת, אני מורה לנתבעים (המבקשים כאן, ח"ש) להפקיד
6 סך של 30,000 ₪ בקופת בית המשפט וזאת להבטחת הוצאות חקירתו של
7 המומחה ומימון הוצאות המשפט של התובע. ככל שבהכרעת הדין יחויבו
8 הנתבעים בסכום העולה על הצעת הפשרה של התובע, יחויבו במימון ההליך
9 ובמידת הצורך תינתן החלטה להשלמת הסכום. ההפקדה כאמור תיעשה
10 תוך 30 יום מהיום וכתנאי לקיום הליך ההוכחות".

11 בגין החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערעור דנן.

12

13 טענות המבקשים בבקשת רשות הערעור

14. להלן תמצית טענות המבקשים בבקשת רשות הערעור:

15 א. ההחלטה קמא מהווה פגיעה אנושה בזכויות הדיוניות של המבקשים, וסטייה
16 ניכרת מהלכת מינוי מומחים, מאחר שזכותו של צד לחקור את המומחה שנתן
17 חוות דעת ושולם לו שכר טרחתו בגינה.

18 ב. ידוע לכל, כי כל מומחה שנתן חוות דעת יתבקש בבוא העת (ככל שיידרש) להיחקר
19 על האמור בחוות דעתו, ודבר זה מגולם בשכר טרחתו הגבוה במיוחד, לרבות
20 תשלום עבור תשובות לשאלות הבהרה.

21 ג. התניית חקירת המומחה בהפקדת סך גבוה של 30,000 ₪ לא עונה על דרישת
22 התקנות לאיזון אינטרסים של בעלי הדין, הציבור והבטחת קיומו של הליך צודק
23 כאמור בסעיף 5 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט – 2018 (להלן: "התקנות").

24 התניית זימון המומחה בהפקדת הערובה הגבוהה מהווה קיפוח המבקשים, פגיעה
25 קשה ואנושה ביכולת המבקשים לנהל את ההליך ופגיעה במימוש זכויות יסוד.
26 מדובר בסכום גבוה מאד, מופרז, לא סביר ולא מידתי, וחסר כל פרופורציה. בפרט
27 כאשר כבר שולם חלקם של המבקשים בשכר טרחתו של המומחה, אין זה צודק
28 לחייבם להפקיד סך כה גבוה רק מפני שהם מבקשים להמשיך בניהול ההליך.

29 ד. זכותם של הצדדים לא להסכים להצעה מטעם בית המשפט או הצד שכנגד, וכן
30 זכותם של המבקשים לא להסכים לקביעות המומחה בחוות דעתו, ולעמוד על

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 23-05-2384 ס' ואח' נ' ס' ואח'

1 המשך ניהול ההליך ובין היתר, חקירת המומחה על חוות דעתו. התניית חקירת
2 המומחה בהפקדת סך כה גבוה מהווה למעשה סנקציה על המבקשים, והם
3 מבקשים להבהיר כי אינם מתנערים מהפקדת סך מסוים להבטחת הוצאות
4 המומחה, אלא מבקשים כי הסך שיופקד יהיה סביר, הגיוני וריאלי, אף בהתחשב
5 בעובדה כי שכר טרחת המומחה בגין חוות דעתו ושאלות ההבהרה כבר שולם.

6

7

טענות המשיב בבקשת רשות הערעור

8 15. ביקשתי, וקיבלתי, את תשובת המשיב לבקשת רשות הערעור. להלן תמצית טענותיו:

9 א. בהתאם לסעיף 1(8) לצו בתי המשפט (סוגי החלטות של תינתן בהן רשות ערעור),
10 תשס"ט-2009, לא תינתן רשות ערעור על החלטה בעניין השתת הוצאות משפט,
11 שניתנה לפני מתן פסק דין בתיק, כבמקרה קמא.

12 ב. בקשת רשות הערעור דנן הוגשה על ידי המבקשים בחוסר תום לב ותוך שימוש
13 לרעה בהליך, כפי שנוהגים המבקשים לאורך כל הדרך בתיק קמא, ויש לחייבם
14 בהוצאות משפט ושכ"ט עו"ד לרבות הוצאות לדוגמא.

15 ג. בית משפט לערעור לא מתערב בהחלטה דיונית – ניהולית של בית משפט קמא,
16 מאחר שלבית משפט קמא שיקול דעת רחב מאד באופן ניהול הדיון. רק במקרים
17 חריגים וקיצוניים במיוחד, יתערב בית משפט לערעור בהחלטות כגון דא – וגם אז
18 ההתערבות היא מצומצמת ביותר.

19 ד. הקביעה מי יישא בנטל הוצאות המומחה בשלב זה של ההליך קמא, נתונה לשיקול
20 דעתו הרחב של בית משפט קמא, כאמור בתקנה 92(ב) לתקנות. בענייננו בתיק
21 קמא, המבקשים שילמו (יחד) למומחה שכ"ט בגובה 17,500 ₪, בעוד המשיב שילם
22 15,912 ₪ עבור הכנת חוות הדעת ומענה על שאלות ההבהרה. לאחר ביצוע ביקורת
23 חקירתית, קבע המומחה בחוות דעתו כי על המבקשים להעביר למשיב סך של
24 153,606 ₪ (קרן). המומחה נותר איתן בדעתו אף לאחר מענה על שאלות ההבהרה
25 מקרב שני הצדדים.

26 ה. הסך הנ"ל לא כולל הוספת הפרשי הצמדה וריבית, הוספת שווי השירותים
27 המשפטיים שהמשיב העניק לחברה והוצאות משפט, שיגררו חיוב של המבקשים
28 בסך של מאות אלפי ₪. נוכח חוות דעת המומחה לפיה על המבקשים להעביר
29 למשיב סך של 153,606 ₪ לכל הפחות (שנטלו המבקשים לכיסם שלא כדין), קבע
30 בית המשפט קמא בהחלטה קמא, כי על המבקשים להפקיד סך של 30,000 ₪
31 שחציו (15,000 ₪) נועד להבטיח את החזר הוצאות המבקש ששילם למומחה;
32 וחציו השני נועד להבטיח את כיסוי הוצאות חקירת המומחה בבית המשפט.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 23-05-2384 ס' ואח' נ' ס' ואח'

1 המבקשים הם אנשים אמידים ובעלי אמצעים שנטלו לכיסם סכומים גבוהים
2 מהחברה של אביהם המנוח. המבקשים לא צרפו ולו ראשית ראיה להיעדר יכולת
3 כלכלית להפקיד את הסך של 30,000 ₪ בקופת בית המשפט, ומטענותיהם בכתב
4 ההגנה קמא עולה כי הסך הנ"ל לא מהווה כל בעיה עבורם. בנסיבות אלו, הבקשה
5 דן לא מרימה את הנטל להוכיח שאם הערעור על ההחלטה קמא ידון במסגרת
6 הערעור על פסק הדין ולא אופן מייד, יהיה בכך כדי להשפיע באופן ממשי על
7 זכויות הצדדים או שעלול להיגרם לצד הלהיך נזק של ממש, או שעלול להתנהל
8 הליך מיותר או בדרך שגויה, כנדרש בסעיף 52(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב],
9 תשמ"ד-1984.

10

11

דין והכרעה

12 16. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור על נספחיה, בתשובת המשיבים ובתיק קמא שוכנעתי
13 ליתן רשות ערעור, לדון בבקשה כבערעור ולקבל הערעור באופן שיפורט להלן, מכח
14 סמכותי על פי תקנות 138(א)(2) + (5) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018.
15 להלן אנמק החלטתי.

16 17. עסקינן בהחלטת בית משפט קמא, המורכבת משני רכיבים –

17 רכיב אחד, הבטחת הוצאות חקירתו של המומחה;

18 רכיב שני, הבטחת מימון הוצאות המשפט של התובע, הוא המשיב כאן.

19 18. בכל הקשור לרכיב הראשון, הבטחת הוצאות חקירתו של המומחה, אכן מדובר בהחלטה

20 דיונית של הערכאה קמא, שבית משפט לערעור לא נוטה ברגיל להתערב בה;

21 ואכן, במקרה דנן איני מתכוון להתערב בעצם הטלת חיוב המבקשים בהפקדת סכום

22 להבטחת הוצאות המומחה – אלא סבורני כי הסכום שהוטל (בין אם 30,000 ₪ כגרסת

23 המבקשים ובין אם 15,000 ₪ כטענת המשיב) גבוה מדי, ללא כל נימוק מצד בית משפט

24 קמא מדוע נקב בסכום גבוה זה.

25 שני הצדדים ציינו בכתבי טענותיהם כי המומחה קיבל את שכר טרחתו בגין הכנת חוות

26 הדעת וכן עבור מענה לשאלות הבהרה, כך שחלק הארי של שכר הטרחה שולם כבר

27 למומחה, וכעת נותר רק לשמוע את חקירתו בבית משפט קמא.

28 משכך, אינני רואה כל הצדקה להעמיד את הסכום שעל המבקשים להפקיד לטובת הוצאות

29 המומחה על סך כה גבוה כפי שהורה בית משפט קמא, וניתן להסתפק **בנדון בהפקדת סך**

30 של 5,000 ₪ להבטחת עדותו של המומחה, וכך אני מורה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 23-05-2384 ס' ואח' נ' ס' ואח'

19. בכל הקשור לרכיב השני, עיון בתיק קמא לרבות פרוטוקול הדיון מיום 27.3.23 מלמד, כי בשום שלב המשיב – שהוא התובע קמא – לא ביקש הפקדת סכום להבטחת מימון הוצאות המשפט שלו, וממילא לא ניתנה זכות התגובה לצד השני בעניין זה ולא נשמעו טענותיהם. לא זו אף זו – תקנה 157(א) לתקנות עוסקות בהטלת חיוב על תובע לתת ערובה לתשלום הוצאותיו של נתבע. בענייננו, חוייבו הנתבעים קמא להפקיד סכום להבטחת מימון הוצאותיו המשפטיות של התובע. בדיוק הפוך.
- נראה כי בית משפט קמא הכניס רכיב זה להחלטה קמא ביוזמתו המלאה (וכך אף ציין המשיב בתשובתו, בסעיף ה' עמ' 3), מבלי שהתבקש לכך, ומבלי שנתן למי מהצדדים לטעון בעניין זה.
- משכך דין רכיב זה בהחלטה קמא להתבטל, וכך אני מורה.** כמובן שעם מתן פסק הדין הסופי בתיק קמא, רשאי בית משפט קמא לקחת בחשבון את כלל השיקולים הרלוונטיים על מנת לפסוק הוצאות למי מהצדדים.
20. טענת המשיב, לפיה ההחלטה קמא נופלת בגדר סעיף 81(8) לצו בתי המשפט (סוגי החלטות של תינתן בהן רשות ערעור), תשס"ט-2009, ולפיכך אין ליתן רשות ערעור על ההחלטה קמא, היות שעוסקת בעניין השתת הוצאות משפט, איננה מדויקת; כפי שהובא בסעיף 17 לעיל, ההחלטה קמא עוסקת בהבטחת הוצאות, הן למומחה והן למשיב, ולא בהשתתן בפועל. לכן סעיף זה אינו רלוונטי.

18

19

סוף דבר

21. לאור כל האמור לעיל אני מורה על קבלת הערעור בחלקו, כמפורט לעיל בסעיפים 18 ו-19.
22. בנסיבות העניין – לנוכח היות ההחלטה קמא פרי יוזמת בית משפט קמא ולאור התוצאה אליה הגעתי - אינני עושה צו להוצאות.
- המזכירות תחזיר העירבון שהופקד בהליך לידי מפקידו באמצעות בא כוחו.

23

24

25

26

27

28

29

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 23-05-2384 ס' ואח' נ' ס' ואח'

1 פסק דין זה מותר לפרסום תוך השמטת שמות הצדדים וכל פרט מזהה אחר.

2

3

4

5

ניתן היום, ח' סיוון תשפ"ג, 28 מאי 2023, בהעדר הצדדים.

חננאל שרעבי, שופט

6
7